

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Kiadó-tulajdonosok: Lukács Ödön és Vitéz Mihály.

Elofizetési árak:

Egy évre	4 ft.
Fél évre	2 ft.
Nyolcz évre	12 ft.

Szerkesztői iroda és kiadó hivatal. —
Hova a lap szállani részben tárgyzáró kü-
lönlevél, mely szövege a hirdetések és
minden felajánlások intézkedé-
s helybeli ref. felkérés lak.

Héremestől levelek csak ismert közök-
ből fogadnak el.
A kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal.
Mindon pénzküldemények egy előfizet-
ési évet mint hirdetési díjak.
Vitéz Mihály postarészterekhez
Kecskemétre (posta helyben) intézked.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasabos postarészter egy évi hirdetési díj 3 kr., félévesen 4 kr.

Törzslapok hirdetések töltözési felkérés-
táca, kedvesebb feltételek alatt ez-
közömbös.

Minden egyes felkérés után kintér-
tiltek 30 kr.

A nyilatkozat minden három hasabos
garantálva 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések meg-
szabásánál, 20%-nyi kedvezmény-
ben részesülnek.

Társadalmi életünk.

Napról napra újabb panaszokat halunk, de panaszok nélkül is meggyőződhetünk a felől, hogy a társaságos élet haladokli mindenfélét.

A szív vonzalmi tárgyat keresett minden időben, ez vetette meg alapját a barátságának, szerelmének, ez a családi szűkebb- és a társadalom tágabb körüli életének.

A szív vonzalom most is megvolna még, csak hogy óriási rázkódásokon kelle keresztül mennie.

Az általános romlottság megölte a bizalmat, s a szív vonzalma befele, önmagához fordult, és most szereti önmagát!

A régi tiszta, hamisítatlan alap, melyen annak előtte a barátság, a családi élet és a társadalom állott, meg van mérgezve, a hiszélés, a kétszíniség kiirthatatlan gyomai lepték be, melynek buja levelei közül a bizalmatlanság, családsárg sáma kigyói öltögetik lappangva undoknyelveiket.

Csoda-e, ha az alap megromolva, magát az épületet végveszély fenyegeti?

Legveszélyesebb pedig a dologban az, hogy ezen baj egészen általánossá vált már! Fent és alant egyaránt pusztít ama veszélyes szörnnyeteg, a corrupció, mely míg egyik kezével a politikai élet tisztaságának gyökerére veté a fejszét, másik kezével a családi élet torakát szorongatja, mely alapja a társadalomnak!

„Kittinő helyzetbe emeltetni magunkat anyagilag és szellemileg! Nem törődve semmit mások, barátaink, rokonaink, embertársaink jóllétével, előmenetelével! Ez jelszó korunkban általánosságban véve.

Hozzuk-e fel példaként ezen általánosságban kimondott igazságok bizonyítására? Hiszen az élet, a mindennapi tapasztalatok rémes jelenetekkel utalnak bennünket napról-napra, időről-időre, — hogy aggodalommal tekintünk a jövő felé, melyben barátság, hűség, bizalom,

szeretet, családi boldogság, társaságos élet ismeretlen fogalnak gyanánt fognak feltűnni!...

Már ma is majdnem egészen így van az!

Baráti kezet nyújt valaki azért, és addig barátjának tartja, míg szüksége van rá és rászédheti azt, azután nagyot nevet barginysága felett.

A családok szembe mosolyognak, s a háttérben ellenséges terveket szőnek egymás buktatására. Közöttük meg egy érdekel a rugó, nem egy a cél, t. i. a családi béke, jólét előmozdítása, a gyermekek jövőjének biztosítása, hanem az erkölcselen szenvedélyek és nemtelen indulatok kielégítése.

Hát a társaságos élet kívánatosabb képet mutat-e?

Mi volt az, mely eddig összehozta koronként az embereket? az egyenes jóindulat, kölcsönös rokonszenv, a vágy, hogy a köznapi élet egyhangú, sokszor fásaszó foglalkozásai közül kibontakozva, szív és lélekemelő társaságok zajában frissüljön fel az emberi kedély!

Most, ha még látunk koronként egy két fészelő társaságot, ott nem fogunk találni semmi bensőséget, külszín, látvány és csillogás ma a társaságos élet alkotó elemei.

A nagy világi dáma most estélyt és mulatságot ad, hogy újonnan érkezett ékszereit bámultassa, hogy bámulassa dudoros tunikáját, mely a legújabb divat szerint készült, vagy éppen hogy íves fejtű udvarlókával tizze el az unalom nehézkés kűdét, melylyel a gyűlölt férj életunalma, vagy féltékenysége, vagy émelgős édelgésai körülvevők tág lelkiismereti kedélyvilágát.

A férfi mulatságot ad, hogy kártyaszalai megnepestüljenek, hogy társzját megtömbhesse, vagy ha épen üzletember, netalán bankár, egyikét jó üzletet csináljon, s az avatatlankat bevonhassa a kelezébe!

Érdekhajászat, tettetés mindenütt! Valóban komoly a veszély, mely társadalmi életünkben dúl!... Ki tudja,

hol leend vége? S ki tudja mi lehetne orvossága?

Nézettünk szerint itt radikális cura szükségletnek, de nem itt alant, hanem ott a magasan! Egy nagy lélek, egy nemes jellem az ország kormányán, ki nek lenne ereje és erélye is, akarata is felforgatni a megrögzött gyepliket, öszszetépni a corruptio irtózatos hálózatának szárait, mely egy nemzetet, egy országot fogott körül, s fenyeget erkölcsi halállal!

Igen! Kinek lenne elég bátorsága felforgatni a megrögzött gyepliket, nem félve az onnan kicsuszó kigyóktól, s azoknak fene marásától!

Egy ily nemes jellemet! Egy ily nagy lelket magyarok Istene!!!

Kallós.

KÖZÜCEK.

Törökországi levelek.

Társadalmi tanulmányok a magyar életből.

Mauzsar Ben Mohamed kedves barátomnak

Stambulban.

(Folytatás.)

Mint mi, egy a civilizáció „dr“-ei, meg egyezünk abban, hogy minden népnek előre haladnia s magát folytonosan művelni szükséges. Minden kor új eszméket szül, melyek emelő géplül szolgálnak arra, hogy a népet a kiemelődés s közjólétre vezető ösvényen előre emeljék, azokat megifjítsák s őket az ujkorba beilleszék.

Egyetértünk abban is, hogy minden nép, mely a kor eszméit megérti, magát azok által előre vezetni nem akarja, a megújult kor kép-kerebébe többé be nem illik; mint használhatatlan ócska lom, az idő által a régiségek lomtárába dobták; az időhöz, vagy is az élethez többé jogot nem formálhat.

A korszemmel haladni az élet feltétele; ellene küzdeni halál.

A mai kor vezető eszméje: a népek vetélkedési harca az elsőség felett.

A kor kívánalma: hogy legyen minden polgár katoná, a népek küzdelmeiben s a harc fegyvereivel való igyekezet s használati mód általok megszerzettségé.

A társadalom tagjainak közmiveltésé,

gyűssége, munkaleköttség, életrevaló volta, a társaság léteinek fenmaradására, a legelső biztosíték: a képzettség, közmiveltég, munkalekötés megszerzetésének munkája, mint életmentés, legelső honfui kötelesség.

Megegyezünk abban is, hogy az életmentés hatásköre szélesebb térben kiterjedt s nem csak abban határozzák, hogy a társadalom tagjai ügyesen tudják használni fegyvereiket s magukat e téren más népektől legyoztani ne engedjék; hanem abban is, hogy az életmentés kiválték a társadalom belelétre tartozik; figyelmét kiterjesztjen igyekezik ott, ahol lehet, kiirtani; hol az nem lehet, legalább enyhíteni a társadalmi bajokat s nyomorokat, melyek a társadalmat a különböző idők szerint más-más alakban megtámadják s a történelem tanúsága szerint, léteit inkább veszélyeztetik, mint a külről jött fegyveres ellenség.

Ilyen beállésségek: a közegészségügy elhanyagolt állapota, a halandóságnak a szülöttek és élok számához aránytalan nagysága; a gyermekek nagy halandósága; a közkerékes süllyedés, megörökösödött járványok, a képzettség hiányából és restségből eredő munkásság hiány és tehetetlenség, a pálmika itál terjedése, a fényezés; mely bajok Magyarországnak évenként személyben és vagyonban, egy pusztitást visznek véghez, mintha ezen állapot a velünk folytatott 150 éves harcunk további folytatása lenne; azzal a különbséggel, hogy az többé nem velünk, hanem saját magok ellen vívatik, s a személy és vagyon gyarapodásnak s közjólét kifejlésének akadályát szolgáltatnak; a nemzeti léteit veszélyeztetik.

Ez ideig egyetértünk a tisztelt „dr“-urakkal, hogy a magyar népek, ha élni akar, ezen társadalmi bajok orvoslására gyógszerrel kell alkalmaznia, az életmentésére egyetlek alakítása által. De az alkalmazásban, mi közönöség földtápos emberek, meg vagynak őrve, süttve, főzve a „dr“-urak által, kik egy bővelál schak-matt mondak minden okoskodásunknak.

Van Magyarországnak társadalmi baj anynyi, hogy minden községnben felférne egy életmentésig egyetlek.

Vegyünk sorba ezeket a társadalmi bajokat, ha mindjárt levelem hosszúra nyulik is; nem azért, hogy gáncsokodjunk, vagy minden áron rágonnazzunk, hanem a lehető orvoslási szempontjából.

Nézük meg, hol s mely körülményekben tennek hasznat az életmentő egyetlek.

En a magyar társadalmi állapotokat, nem a nagy német világ uralmi, sem az osztrák örürcik szeméigven mérém s tekintem, ki a magyarokat ott, a hol csak szerék tehetik, befektetni igyekeznek; egyedül azért, hogy élni

TÁRCA.

Egy család története.

(Regényes korrajz.)

II-ik kötet.

IV. RÉSZ.

Egy ember, a ki nem tud tovább élni! Egy másik, a ki nem tud meghalni!

(Folytatás.)

— Szegény barátom! Szüntesse keble háborgását! Lásna, maga mondja, hogy apám nem tudta úgy megbántani, hogy meg ne bocsátott volna, pedig ő csak az Isten szolgálja volt! Ha az ember meg tud bocsátani, hogy ne tudna maga az örök jószág?! Legyen nyugodt! Legyen tiszta fogalma Istenről, s meg fog nyugodni! Ne feleddje, hogy egy megtérő kedvesebb száz igazán!

— Ezt nem merem remélni! Oh mert hányszor adtam már oda magamat a halálnak! Hányszor feledtem magamat ott az utfélen szét érők között, vad rengetegben. Körültem a vihar kavarta a havat, a rengetegben éhes fenevadak ordítása hangzott, gondoltam, hogy majd eltakar a hó s a fenevadak szétzágatgák csontomat, s nem kell tovább hordoznom a mázsás teher szemen! Nem leszek tovább egy élő, szonnyu szembéruhájás önmagamnak! A félelem elvette eszemet! Lázás képzéledésém már látta a bekevetőző vesztést, s ime jölvő emberek kezei között kelle mind-

annyszor felesemélnem, hogy lássam újra és újra mások nagysága mellett saját törpességemet! Oh én talán soha se fogok már meghalni!

— Ne szóljon, ne vigasztaljon! Hadd folytassam tovább. Epen egy éve annak most, a napot már két 24 óráig nem lehetett látni, zord, ködös időben estvefélde hagytam el egy alföldi helységet, a pára jégge fagyott ajkaim körül, az éj egy erdő szélén veté körül! Lábam tántorogtak, de egy földönfutónak nem lehet nyugodni!... Üldözött tovább és tovább lelkiismeretem, míg végre eszemeteltem elvesztve, nem tudtam mi történik körültem!... Midőn visszatért eszemeteltem, meg szobában találtam magamat, felettem egy arcz, ugyanazon jószágos vonások, melyek atyjának arczán tündökölnek! Ugyanazon jószágos vonások a férfikor határozottsága nélkül, nem sokáig kellett gondolkoznom, hogy felismerjem testvért Jentő! Ő talált rám, ő vitt magával, ki épen a p—i iskolába ment tanulmányi folytatására! Egy utféli eszében voltunk! Mainap elég eröm volt, hogy tovább mehessék, buscút akartam tőte venni, de nem bocsátott! „Velem kell jönnie,” mondá és én nem tudtam ellent állani! Megindultunk tehát, azonban szonnyu hóvihar keletkezett, s minket gyaloglókat a mezőn talált, az utat eltakarta a hó lábaim ingadoztak, állomásgötértem, tudtam, hogy ez a megfagyás jele! Kértem, hagyjon el, mentse meg nagát! „Együtt halunk, vagy együtt menekülünk,” mordá, s erősen megfogá kezemet, magával vezetett! Aztán én nem tudtam mi történik velem! De most tudom, mert elmondta ő. Majd egy félórág vitt ő, a gyermekkorából alig kilépett, hátán előre, midőn ő is roskadozni kezdett!... Az utfélen ott egy csöz-

kunyhó volt elhagyatva, hóval befedve, itt végtéken kimerülve maga is egészen lerokadt. A kunyhót akarta felgyujtani, de nem volt nála gyufa! Míg végre ruhájában belésében talált egyetlen egy szálat, száraz gazt kereszt, először azt gyujtotta meg, azután csóvát csinált, úgy éleszté lángra az egész kunyhót, ennél pihentünk és meglegetünk, úgy jutottunk el sok gyötördes után P—ra! Másnap menni akartam, — úgy fájt, hogy olyan jó hozzám az, kinek én atyját megbántottam, — de nem bocsátott. — Megosztotta velem szegényes deák kosztját, s én oly nyomorult voltam, hogy elfogadtam azt! Hahaha! Mily borzasztó, midőn az ember egy gyermek előtt is megsemmisül!... En munkabőr férfi létem ott elősködtem nyomorultul annak a gyermeknél, ki én el akartam vetetni! És én akkor azt gondoltam, hogy ennél már nem lehet szonnyub lelki állapot! Midőn megpihenhetem tagaim, minden falat, mi Jenővel élveztem, egetni kezdé ajkamat! A szegényepir-nál arczomon csak szívem égett jobban a meg-aláztatás, a megsemmisülés érzete miatt! Egy-szer azután megszoktem! — tovább és tovább! Éz az én rendeltésem!... Soká! Soká! boldogtalan ismét, nem is figyeltém a napokra, csak a hideg és meleg szerint itétem az időjárás felett!... Önként kerestem a testi nyomort és szenvedést, hogy feleddjem a lelki szenvedés, az izonyatos ónvád sújtó szemrehányásait! Keszdettem semmivé lenni, megsemmisültem önmagam előtt! Ezen lelki állapot az, melyet pokolnak nevezek, az a valóságos tisztító tűz! Megszegényültem az emberek előtt! futni másoknak tekintetét, még ez paradicsomi boldogság, kivált habár egy parányi pont, egy parányi fény van itt belől az óntudatom, mely azt susogja! „még sem vagynék oly rosak,

mint a minőnek az emberek tartanak,” paradicsomi boldogság ez mondóm ahhoz képest, midőn szenvedő arczunk részvétre kelti a járókölöket, s mindenki szán, mindenki sajnál, csak magunknak kell éreznünk, hogy nem vagyunk méltók egy tekintetre, egy sohajra! Hogy még több kint, több megvetést érdemel-nénk! — Az önmagam előtti megsemmisülés melyen alázó pillanataiban kezdetem először komolyan gondolni Istenre! Ő talán végre megszán, gondolám! Ő jó! Az ő türelme nagy! És e pillanattól fogva imádkoztam, s kértem, hogy vegye el életem! De nem hallgat meg! Nem hallgat meg! Mit tegyek? gondolám, hogy meghalasszom? Ekkor merült fel emlékezetemben, hogy még egy kötelességet kell először teljesítenem! Fel kell keressenem az ön atyját és bocsánatot kell tőte esdemem!

Pukovics mély lélegzetet vett, Elemér részvételt tekintett reá, s előbbi bánatos hangon folytató:

— Oda indultam most! Ott lakik-e még ő a felejtethetlen! Térden állva fogok tőte bocsánatot esemni! Mondja, ott találom-e? Ott lakik-e még a kedves, felejtethetlen faluban?

— Otthol van-e?

Elemér szeméibe könnyek toltak s reszkető hangon válaszolt:

— Apám?! Igen, ő otthol van az égben

— Meghalt?! Ő meghalt?! Oh én boldogtalan, szerencsétlen ember! Nem kérhetem tőte bocsánatot! Ki emeli le keblemről a mázsás teher! Oh én nem fogok tudni meghalni soha!... soha!...

Keserű zokogás folytá el hangját, s ájtalan hullott a földre.

Elemér ágya fektető a szerencsétlen!

mernek s a német faji uralomnak háromszáz évi lét után, ellene mernek küzdeni.

A magyar nép sorsa, mely a kultúrára csak oly alkalmas, mint a német nép, hasonló a mi nemzetünkéhez. Ellenfelei ráfogják hogy beteg; hogy a kultúrára alkalmatlan; s mintán két szorító csavart, a német és szláv elem közé van szorítva, ugyancsak vigyázni kell saját létele s érdeke felett, hogy fenállhasson. A szláv nép száma, a német nép kultúrája nevében követeli felette az uralmat.

En mindig csudádkoztam, sőt kimondom bosszankodtam azon, hogy az osztrák németiség teljes hegemoniát, föl egy magát szabadelvűnek valló párt teljes felőlvásztási hatalmat követel magának, nemcsak a magyarok, hanem a szlávok felett is; holott ha két körülmény nincs, t. i. a nagy német nép nem áll mögötte kultúrájának s a lefolyt időkben a kormányok által mesterséges uton s módon nem emeltek, a magyar néppel meg nem állja a versenyt.

A magyar népet helyzetének minden körülményei önmivelőlre hívják fel. A népek életében, az orszárlásról többé nem a nyers erő, hanem a mivelődés részére esik osztályrészt. Ha a korszellem ezen intó szavát megértik és követik a magyarok, a két vetélkedő fél között, hosszú életet élhetnek.

A magyar nép erős, a verszélyben ereje s bátorsága orszárlani. Ugyanazért, mivel orszárl természettel bír, szeret aludni, még ha ébren van is, szereti szemeit behunyva tartani. Ha a mai napról gondoskodott, erejében, bátorságában s földje termékenységében bízva, a szélsőség gondolatát és könnyelműt.

Kik az orszárl természetét ősermek, tudják, hogy ezen bátór állat néha bizonytalan verszély idején, míg a verszélyvel szemben nem áll, mint gyáva nyúl remeg. Ezen állapot akkor szokott bekövetkezni, ha valamely esmeretlen vész elől futnak az erdő vagy pusztá felvart vadjai, mely páni félelem az orszárlt is meglepi.

Ilyen „vad futást” rendeztek a politikai magisterek a legközelebbi időben, a vérmes, gyakran tulajdon, de nem verszélyes és könynyen vezethető magyar természet megpuhítására. A vidékeken nagyon sok egyen nyilatkozataiból hallottam az önbizalom hiányára mutató kifejezéseket; s hallottam kételkedni őket saját léteik felett.

En nem egyvedelem politikáiba, hanem csak társadalmi szempontból tekintem az ügyeket, s mondom ki bírálatomat s ezen állapotot kárhozatos voltát. Ki fogja már az elaludni készülő közszellem bizodalmat életre kelteni? Mindenesre a magisterek urak ügyetlen dajkáknak bizonyultak. A melyek, életrelvél s bátór emberek akar nevelni, nem áru el nagy bölcsőséggel, ha rémcsékkkel gyermekeit elbátortalantja.

Az új kormányk mindenestere lesz elég gonja és dolga, míg a lesüllyedt közszellem felemel. Az erős kormány, barátai, ellenséggel szemben, életfeletté.

Tagadhatatlan, hogy a német kultúra nagy s hatása nyommasztó; hanem azért az gyermeki fogalom, hogy én azért, mert valaki testesebb s gunyaja cifrább, mint az enyéim, életemet neki alárendeljem, holott nekem is jogom van az élethez.

(Folyt. köv.)

K o m á r o m, okt. 26. 1875.

Az éjjel és ma egész nap igen zivatros idő volt; felváltva, hol eső, hol hó esett.

Éjjel sok házakat és kerítéseket megromgált a zivatar. Hetivásár mondhatni nem is

volt, mert mindössze alig lehetett öt-hat idegen szekeret látni a piacon. A Duna folyását áradt, a sok esőzés miatt a földmívelők nem szánthatnak, nem vethetnek, s e korai hóli megérni a nép, mert a fának őse 14—18 ft l. e.; káposzta most drága, 6—7 forintért fél száza. Disznó-zsir fontja 70 kr. husa pedig 34 kr., marhahús 26 kr.

Jelenleg itt Komáromban semmi mulatság nincs; pénz szűk, rabló, tolvaj pedig van elég! Kereskedő és mesterember üzlete pang, a kis gazdák a zsidók markában nyögnek. — A kamatláb a zsidóknál olthatatlan.

En ismerem meg egy vidéket, hol a zsidó lakosság tetemes számban él a falukon és városokon, hol nem egy paraszt gazda és mesterember van, ki egész birtokából semmit sem nevezhet többé sajátjának; az ágytól egészen a piszkáig minden ingóság a zsidóé; a szarvasmarha, mely istállóban áll — a zsidóé; és a gazda minden darabtól naponta haszonbért fizet, mezőn és csürben minden gabona a zsidóé és a földmívelőnek vetőmagját, takarmányát mérőszámla kell megváltani.

r. l.

Nyirfalombok.

XXIII.

— Halottak ünnepén. —

Az Emberszív tenger... egyik teletelét örvényekkel, zátonyokkal, undok szörnyetegekkel, míg a másikon drága gyönyörök rejlenek, drágábbak, nemesebbek kelet legbizsább vízi gyönyöreivel. E gyönyörök egyike a kegyelet szent érzéme, mely felderíti és megparanyozza a megvénhedett szülek borulatos életalkonyát, fáklyát gyulaszt a multak homályos ködében s az emlékezt üde virágait ülteti a rideg sirtalmok falá, melyek alatt egy-egy kedves lény halmálva szenderegnek.

A kegyelet szent érzéme gyűjtött össze titeket ki nemes lelkek! kik ide zárandokoltok az est néma csendében a porhadás békes hazájába, hogy itt könyveitek áldozatok az elhunyt emlékek, hogy megírassatok igaz és őszinte siralommal azt a hűségös jó férjét, ki oly hű volt életében, és oly hűlően midőn elhunyt, hiszen özvegyeség, árvaságra hagyta szeretteit, özvegyeség, árvaság könyázatott kenyerére!... azt a gyöngéd áldott nőt, kihez hasonló nem szült többé a föld, kinek igazabb nem szállhat az égbe... azt a jószágos és böles édesapát, édesanyát, kik midőn gyermekeikkel és gyermekeikkel éltek, egyszermidő a közbesültes pálmalombját is kiérdemelték, kiválták közhasznúságukkal... azokat a kedves gyermekeket, — egy kised csecsemőt, egy szépmézőt, egy viruló ifjút, egy tündérbájós hajadont, kik ölelő karjaiktól, dögösz sziveteiről véletlenül, váratlanul az idő és térfelületi haza örök tavaszába emelkedtek... azt a feledhetlen testvért, szerető rokont, példás hűségös barátot, kiknek távozása oly nagy, oly fájdalmas ürt hagyott fájó szivetekben... oh legyetek áldva mindnyájan a kegyeletért, mely elhunytaitok iránt tanusítottok ez órában, e szomorú hazájában a mulandóságának, — hiszen e kegyelet megdönthetetlen tanusodik arról, hogy valami magasabb, valami isteni lény hevit még ma is az emberi kebleket, el nem oltva, meg nem fogyatkozva a gonosz fuvallomtól, melyet a kékded és anyagság büntetőzött posványai árszatnak ki a világra, a hiszékeny és a pillanatnak élő emberiségre.

Oh ha azok, kikért a fájdalom busz könyvei harmatoznak alá szemetekből, látjátok onnan a tőkely homábol, mint ünneplitek meg emlékeik, mint rebegtek buzgó áldást halmvakra, mint vágyakoztok tuiszárnyalni a végtelen tért,

hogy rá nézve ez többé nem vigasztalás, egyszerűen csak ennyit válaszolt:

— Megtészem!
— Csak arra kérem, hogy a lehető egyszerűséggel temettessen el, van erre nekem még költségem, de nincs nálam. Halálom után megtalálhatja azt X. helység délkeleti végén egy nagy tölgyfa nyugoti oldalán 4 lábnyira elásva a földben. — Most kérem legyen szives behíjni kedves nejét és gyermekeit, hadd lássam meg egyeteket, hogy tesztek, mintha felejtethetlen áldott nőmet és gyermekemet látnám bennök.

Elemér oda hívta őket a szenvedő ágyához.

Pukovics megragadta a nő kezét s forró, lázas csókjaival halmozta el azt, azután ríkok nézett könnyező szemével a kedves gyermekeire: „Az Isten áldja meg mindenyájokat úgy igazán és érdemszerűleg, mint a mely igazán és érdemszerűleg engemet büntetett.”

E szavak után intett Elemérnek, hogy távoítsa el családját.

A nő és gyermekek kimentek. A beteg Elemérrel ismét egyedül maradt.

— Most már csakugyan úgy érzem, mintha igazán meghalnék, szölt Pukovics, égető, még eddig nem ismert fájdalomnak érzék bensejében.

Most kezdődött az iszonyú haldoklás... Szemei koronként rémesen feloldultak, kezei göröcsösen összorozultak, keble gyorsan és erőszakosan zihált, mintha valaki foltozgatná, a hang, mely a belső láztól kierespedett, ajkain időnként kijött, rémes állati hanghoz volt hasonló. Egy kép volt ez, mely iszonyúban a csaták eltorzult képénél, egy kép, melynek minden egyes eltorzult vonásában egy-egy irtoztató halál vigorgott; egy kép, mely még a

hogy szellemekkel frülközzenek ök a szellemvilág polgárai, — talán az idő gyönyöre magasabb kéjt sugároz rejtek, talán hó vagy szellemük bennök, vagy alakot váltva találkozhattának, vagy csak egyetlen mul percig is egyesülhetnének veletek a világégyletem és homályos csillagán, egyesülhetnének egy förtő csökhöz, egy lélekcserő öleléshez!

És azok, kiknek emléken féledés rideg ködárnyai boronganak, kiket éltökben szivetenlül áldozott, a keresésig méregkélyhével itatott s haláluk után így ismer többé a szeretetlenség, — mily fájdalommal tekinthetnek alá lelkiismeretlen zsarnokaira, ... mint halványul el homlokukon, midőn a lezajlott események sötét hátterére gondolnak, a boldogság fényűsége, — mint mennyörögnek azokra, kik öket egykor a közöny jéghidegségével „bervasztották, a hűtlenség verlátó tényeivel emésztek, és most virágokkal díszítik, fénygyaszarrakkal árszadják el sirtalmaikat, mint mennyörögnek a vásári hitvány alakoskodókra: el, ide minden nyomorult kempútotok; megcsalhatjátok az éleket, de a halotakat nem... könyveitek kirokoldikony, gyaszokot káramlás, s jövőkötök a buszó cherub irja meg kegyetlen lángpalosával, ti megföhérített koporsók!!!

De nem nem! A talvág árnyai nem ismernek földi vágyat, úresék a föld lázas szenvedélyeitől. Arcukon a magasság fonsége, ajkaikon az ég örök mosolya, szemekből az áldás istenigéje sugárzik azokra, kik rejtek valaha örömet és boldogságot árszadtok, az áldás istenigéje azokra is, kik rövid látásukban, esztelenséggel a bánat és siralom lételő tövisét ültették érbe kelbökbe.

Oh ti fényes szellemek, ti magasatok alakok! kik telmekedve a föld nyommasztó legkörén, kimagaslva a porborték lenyüzögő bilincseiből, merészen szálltok ama dicső magaslát felé, hó a tökély ragyogványos fénycsarnoka tárja fel szentélyét azoknak, kik tudtak e földön nemesen küzdeni, tudtak az élet legsötétebb, legviharosabb óráiban is hinni, remélni, szeretni, — oh hirtetek reánk erőlen gyermekeire e homály leplezett hazának, hirtetek ottan ottan egy egy fényugrát, hogy gyullasson az nem földi lángot sziveinkben, gyullasson olthatlan lelkesedést, hogy tudjunk mi is miként ti, hiven, nemesen küzdeni, tudjunk mindenba hinni, remélni, szeretni!

Ti pedig nemes lelkek! kik e gyász grániba a hamvadás sötét országát a remény hit-sugáros hazájába szenteltek, ti is, kik bár nem e szent földön, hanem a házi tüzhely néma csendében, könyveitekkel áldoztok eltávozott kedveseitek emlékeknek, — mindnyájan ti hivatok, jök, igazak, ti igézetek almind az emberiségért! legyetek megáldva szivetek nemességért, a kegyelet égre szálló áldozatáért...

Megáldatva tennagatok, megáldatva lelkeitek hó szeretett kedveseiben!

Megáldatva a muló ideben, megáldatva majdan a véget nem ismerő örökkévalóságban!

— z — y.

UIDONSÁGOK.

□ Tisztelet Szerkesztő ur! F á b i á n Lajos n-kállói lakos, 23 éves, a debreczeni ref. főiskolába 6 osztályt végzett, a rendes hadsergebe a 39-ik sorszambba 3 évet kiszolgált, őrmesterségre emelkedett ifju l. év okt. 15-én örökölomra szenderült, — okt. 17-én temetett el N.-Kállóban a szüleiházán — teljes tisztességgel, a 42-ik honvédszázalóik közreműködésével. Nem nulaszatom el a mélyen tisztelt n.-kállói közönségnek szivélyes hálátam kinyilatkoztatni, nagybecsű nemcsak szellemi részvétéért szeretett gyermekem vég-

legbátrabb szivre s borzalommal hat, s marandólag nyomul be az emlékeztebe, hogy az éj magános csendjében újra és újra megjelenjen hosszú évek folyáman keresztül.

Az orvos betekintést még egyszer eltávazása előtt, s még 6 is, ki évenként százaknak haldokló ágya mellét szokott megjeleni, oda nyilatkozott, hogy még ilyen eltorzult vonásokat nem látott.

A töredéző, szakadozott ordítás közül csak egyes szavak voltak kivehetőek, s ezek: „Isten”, „Örökkévalóság” és „bocsánat” valának.

Déléltől 10 órától egészen delutánni 5 óráig tartott az iszonyú kín. Akkor egy végső kímés rákódás után visszacsuklottak a kezek, melyek a mellén bizonytalan szándékkal szagrogaták az ing fodrait.

— Hala neked Istenem! sohajta a halott csendben Elemér, „hogy megelégettem immár ez emberi erőt meghaladó kínokat.” S azzal kifordult a szobából, hogy az eltemetéstéshez szükséges teendőkről gondoskodjék.

Egy óra múlva már jó volt terítve a halott egy félreössz szobában. Elemér pár embert vett maga mellé a szokásos viraszót vettgett; — köztök volt a helybeli lelkész is.

Hogy az unalmas idő gyorsabban teljék, kártvát és bort hozottat elő, s a halottnak hát fordítva csendesen poharaztak, kártvátvát és beszélgettek.

Éjjel fele járhatott az idő, midőn a l-l-kész épen nagy érdekelé áldozta a pagán utimót, s az utolsó útnél négy koponással fogta el azt a furcsa kis „pajézó” fűcskét, mely anyai szenvedélyes érzelmek képes felkölteni a gyarló emberi szivben, midőn valami neszt és mozgolódást vettek észre a terítő alatt.

tisztességételőnl, hanem anvagi áldozatáért is; miszerint: ifju Szabó Bálint megyei inok lelkeslése s gyűtését folytan — a temetési költségét 20 ft 50 krba íam temetésére önzetlenül áldozta, — mely nemes részvétért — mint egyszerű — több tagból álló család fenntartója, teljes elismerő köszönetemet — s hálátam nyilvánítom a mélyen tisztelt n-kállói értelmiség — hivatali személyezt — s különösen néhai Lajos íam igaz barátja ifju Szabó Bálint iránt. — Kinek életére, nemes, őszinte áldozatkészségéért — áldást kér — s óhaj — az ezek irától a mélyen megszoromodott édesáta — F á b i á n Károly.

— Köszönetnyilvánítás. Baruch Mór orvos-tudor ur a következő levél kíséretében küldött 8 frtot a nyiregyházi ág. ev. gymnasium igazgatószághoz: „A szabolcsmegei iskolatánács tagjai fuvar- és napilij illetményeikről az előbbi években kizoktatási czlok javára lemondtak. Később az iskolatánács czélszerűbbnek találta, hogy e tekintetben testületnek ne határozzon, nem kívánván senkire sem pressiót gyakorolni, hanem minden egyes tagjának szabad rendelkezésére bocsátotta. Ily czímen vettem az utolsó napokban 8 forintot, melyeket ezennel a nyiregyházi ág. ev. gymnasium mügyvitelménye részére azon igérettel ajánlok fel, hogy jövöben is a tanács gyűléseiben részvetem utján nyervadó illetményeim hasonló czébra fordítanom.” Fogadja az orvos-tudor ur adományáért a gymnasium közönetét. Kelt Nyiregyháza, 1875. okt. 21-én. M a r t i n y i József gym. íg. tanár.

— Köszönetnyilvánítás. A nyiregyházi „Postaszakönyvtár egylet” t. Korányi József nyirbáthori postamester urnak, a „Természet-tudományi-közöny” című folyóirat 1872—75 évi füze enek és a „Das Postwesen” című szakönyvnek szives ajánlkozásáért — továbbá t. Braun Filóp járásos urnak Nyirbáthán. „Landeskunde von Oesterreich-Ungarn” című földrajz-statisztika és történelmi munkájának szives ajánlkozásáért tisztelettel köszönetet nyilvánít. Nyiregyháza, 1875. október hó 15-én. K a r d o s s Kálmán az egylet elnöke.

(—) Az iskolai kezinyvek könyvársai megdrájtása ellen hang emelkedett e lap 41-ik számban. Nem tudjuk, ha a jelezett vizsgálós orvostalott-e azota, de hogy mielőbb orvostalossak, anyuval inkább szükségesek itéljük, mivel — mint értesítünk esett — az üzletvilág fogásalvát ismeretlen szülek és gyámok minket tanítókat okolnak és gyanasítanak a tankönyvek árának önkényesűrű felemelésével. Ha szerény szavaink siker nélkül maradának, kénytelenek leszünk illetékes helyen keresni orvoslást. Többen. (Beküldték.)

(—) Az ősi vendégszereplő naponta érkeznek és távoznak. Szinte kergetik egymást a gömőri fazekművészek, vágesi albakosok, lipóti drótosok, slavoicai és Fiume vidéki égetek és koronul — az oláh cigányok. Különösen ez utóbbiak tömegesen jelentektek mostanában. — Csak aztán több vendégszereplő ne jöne, legálább újévig, — kivált a mérge-sébol!

(—) Panaszokdnak a közgyezyök, hogy semmi dolguk, s a fényes remények teljesülnének maradtak. Pedig mennyit törté, rontotta egyik-másik önmagát ezen állomásért, — költelezett, hajlongott, előszobákban ácsorgott, talán köpenyt is fordított, és ime teljesült rajta a messe a husról és annak a vízben tikrózó arnyékáról. Nem irgylendő állapot!

(—) Böldögök az — adóhátrányok! Mint a lapok utján értesülünk 38, mondó harminczrölz milió forintnyi adóhátrányból, mindenki adóhátralekának 10 százalékat köteles fizetni évenként. Így van ez elhatározva — az égben, vagyis az illetékes körökben. Hanem hogy e kegyelmes bánásmodban a sze-

Önkéntelenül is arra fordultak a tekintetek, csak a lelkész volt elfoglalva még érdemével s öndicsőítésével bravour játéka felett.

Elemér s utána a többiek is felállottak, oda léptek a terítözöz s ime a halottnak feje föléldaira volt fordulva.

Előhozták a gyertyát, vizsgálták a halottnak íterét, tikrórt tartottak akjához... Semmi jele az életnek!...

— Bizonyosan nem jól tettük a párnát feje alá, szölt Elemér, miközben fejét helyre igazította, s azzal ismét visszatért nyugodtan a kártvászalhoz.

A kártvászás tovább folyt, de már igen szörökozott volt mindenki, a lelkész, ki mellesleg legyen megegyezve, egymásután engedte eliskáni a legszebb „ultino”-kat. Híjjában igeztek magukat megnyugtanni, mégis két harmadrész figyelmük mindenkiné a halottnal volt, legfeljebb ha egy harmadrész jutott a kártvának.

... Ismét nesz a terítő alatt!... mintha a halott egyék lábát, azután a másikat is emelgetté. — A hának kezdetek borsözni, a hajszálak égfelé emelkedtek, de mindenki saját székéhez lút bútvóva, csak Elemér állott fel nyugodtan, oda lépett a terítözöz, s ime a terítő ekkor meg jobban kezdett mozogni, most magasra emelkedet, majd ismét jobbra-halra hánýkódott, majd mintha a nevezetes „ollo” sólo figurát jártak volna, mintha tánczra kerekedtek volna a halott lábai.

(Folyt. köv.)

nyiben csak a Temes-Déga vízszabályozási társulat főmérnöksége s Boleszy Antal orvosi plébános tudatták őket egyes leletekről. Jankó Károly elvátozott titkár helyére egyhanglag Miletty János választott meg. — Az egyesületi pénztár készlete 704 forint. Az évesen — Zech Ferencz értekezett a magyarhoni régi szobrászati műemlékekről. Az ülésen ki volt téve egy Bácsme-gyében Moholnál a Tiszából kivont ös-bőlényszarv s egy Temesmegyében Beregszón talált görbe kard palmya betűs felirattal. Ugyanezen társulat utolag megkezdte a népszerű tudományos felolvasásokat. — Az első előadó Szász Károly tanár lesz, ki ma-gyar nyelven tart előadást a darvinizmusról. — A rumunysti zeneharó már ma bő-vebb tájékoztatást nyújthatunk. A helységben bírói foglalatot kellett végrehajtani. A megjelent járásbíró azonban, a kinek illetékességéhez Ru-munystet tartozott, egy részeg csoport megtá-madta s a foglalásban megakadályozta. A járás-bíró nem készülvén el az ilyen esetökre; fe-gyveres erő hiányában nem daczolhatott a zavargókkal, a faluból tehát távozott, oly szán-dékkal, hogy másnap karhatalommal jelenik meg. A részeg csoport a foglalás meghíusulásában saját győzelmét látta, s lármázva járták be a helyiséget folyást szaporodva. A mint a Fábry-család háza előtt elmentek, az ablakot betörték. A házi asszony, Szende Béla hadügyér nővére, épen a szobába lépett gyertyával kezében, — s a részeg csoport az ablakon át belélt rája. A

lővés szerencsére nem talált. Ezután a zavargók tovább mentek és felgyújtottak egy kerti épü-letet. A tettesek már elvannak fogva, s várják érdemelt büntetésüket.

Irodalom.

— Eltűltött tankönyv. A vallás és közoktatási magy. kir. miniszter a „Leptu-rari rumunese“ de Arune Punnul I—IV. Vienna 1862—1865. s-o című olvasókönyvet, mely a történelmi tényeket igazatí rosz szá-múkból elferdíti, nemkülönbön haza- és állam-ellenes irányánál fogva veszélyes fajgyűlöletet — az összes iskolai használatból szigoruan ki-tiltotta.

— „Irodalmi hirdető“ cím alatt f. é. deczemb. hó 1-től kezdve a magyar, né-met, francia, angol és olasz Irodalom jelesebb termékeiről havonként jegyzőket fog Zilahy Sámuel budapesti könyvkereskedő (váci u. 9. sz.) közre hoztatni. Ezen „hirdető“-ben min-den fontosabb újonságot, vagy jelesebb régi művek új kiadásait teljes czímmel, s terjedele-m, alak, megjelenési hely, kiadó valamint a bolti árak pontos megjelölésével fogja közölni, és reméli, hogy ezen jegyzőekkel minden iro-dalombarátunk és könyvvásárlónak megbízható irodalmi katalozt fog nyújtani. Az „Irodalmi hirdető“ havonként egyszer, az anyag terjedelméhez mérten nag 8 réti 1—2 ivnyi ter-jedelemben, szép papíron és jól olvasható be-tűtkekkel fog megjelenni. Az első szám, melyhez

„Karácsonyi irodalmi bazár“ cím alatt egy függelék lesz csatolva, mulhatatlanul f. é. de-czember hó 1-én — és azontul rendszeren min-den hó 1-én egy szám fog kiadatulni. A könyv-kereskedés rendez vevői az „Irodalmi hirdető“-t minden felszólítás nélkül ingyen és bérmentve fogják kapni. Mások 1 frt egész évre szóló elő-fizetési díj beküldése mellett kaphatják meg.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycsarnoknál okt. hó 23-án bejegyzett terményárak.

Piaci ár.	Kereskedési ár.
Rozs 00—00 fontos 2.90—2.95	100 koholtól kezdve 3.00—3.05
78—80 „	3.05—3.10
79—80 „	3.60—3.70
80—80 „	3.60—3.70
Buza — 80 1/2 „	3.60—3.70
Árpa „	1.70—1.80
Zab „	1.40—1.50
Tengeri „	1.60—1.70
89 1/2 „	2.10—2.15
Köles „	0.00—0.00
Bab, tiszta fehér „	3.25—3.60
Bukkyón „	0.00—0.00
Káposztarepce „	0.00—0.00
Lenmag „	0.00—0.00
Komborka „	0.00—0.00
Kendermag „	0.00—0.00
Mák „	0.00—0.00
Napraforgó olaj „	0.00—0.00
Szeaz 1/2, iteze „	16—

Szerkesztői posta.

— S. Jenő urnak Budapest, Bécses so-rai későn jutván hozzánk, s így azt fel nem használhattuk. — Jövöre szivesen látjuk.

Felelős szerkesztő: LUKACS ÖDÖN.
Pénztárnok: VITEZ MIHÁLY.

Nyiltér.

Örökáron vagy haszonbérbe adandó puszta-simai birtok.

A Simai pusztán Almási Kovács Roza kisasszony 100 hold birtoka, örök áron el- vagy haszonbérbe azonnal ki-adandó; a vállalkozó akár személyesen, akár bérmentes levélben értekezhetik a feltételek iránt akár czimzett tulajdonos nővel — lakik Budapesten stacziónteza 8-dik szám, akár sógorával Miskolczy Ábrahámmal Tisza-Igaron, posta álló-más Hevesmegye.

Miskolczy Ábrahám

H I R D E T É S E K :

Neuschtrasse 20. sz. Borozló. Neuschtrasse 20.

Mindenféle állomást keresők elhelyezést kapnak bel- és külföldön ugy rögtön, mint később

A „NORDSTERN“ központi tudakozó intézetben Borozlóban. (5—10)

Tudakozódhatni térti bélyeggel ellátott levélben.

Allomást adóknak szabad koszt.

20 22 24 25 27 kros eladás.

ELSŐ Budapesti nagykereskedői bizományi raktár KATZ T.,

Kubliezinó-féle házban, Gredik és Tester-féle czukrászdának átellenében.

Van szerencsém a nagyérd. közönséget azennel tudósítani, miszerint egy Pesten székelő, egyike a legnagyobb és legjobb hírnévek örvendő kézmű árus nagykereskedő czég — helybeli bizományi raktárával bízattam meg.

Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a t. cz. vevőimet, akár nagyobb akár kisbbszerű vételeknél oly kedvezményekben részesíthetem, a minőket itt helyben senki sem nyújthat — gazdag választéku mindennemű ruha, függőny és nadragázóvetek, Creton, Mousselin, Battiste és minden színezett fran-czia ing, Percail, — 1/2, szélességű Chiflon vasznak, fonál, hollandi, creas és pamutvászna — minden színezett párnahajnak való czérna kanavásznak, töllüköző s tányérkendők, francia Mousselin és angol foulard kendők, fehér s színes vászon zsebrendők, fehér s színes barketok, harisnyák, szalagok — és még más többféle árukkal dusan felszerelt raktárrammal pedig, minden hozzám intézett megrendelésnek azonnal megfelelhessék.

A midőn még kérném itt jegyzett árákból azon meggyőződést sze-rezni, hogy velem senki sem állhatja meg a versenyt, nagybecsű látogatását, kikérrém — egyelőre a legszilárdabb kiszolgálattásról biztosítom és kiváló tisztelettel maradtam.

A nagyérdemű közönségnek. Nyiregyházán, 1875. év február hóban.

Alázatos szolgálja. KATZ T.

(27—?)

20 22 24 25 27 kros eladás.

Megjelent és kapható!

A debreceni

könyv-, kő-műnyomda s kartagyári részvénytársulatnal megjelent és kapható

A MÉTER RENDSZERT TÁRGYAZÓ négy fali táblázat.

E táblázatok közül 3 db elkülönítőleg a hossz-, súly- s kőb-méreteket mutatja kellő magyarázati szö-veggel; — a negyedik táblázat pedig az általános rovatos kiszámításal foglalkozik.

Főelőnye a táblázatoknak abban áll, hogy hasz-nálatuk semmi előleges tanulmányt nem igényel s bárki is számítgatás nélkül régi mértékeket ujban, uja-kat régieben azonnal kifejezni képes.

Ára a négy táblázatnak 1 frt 60 kr.

Az igazgatóság.

Megjelent és kapható!

27 27 27

Ujjonnan érkezett árucikkerek a 27 krajezáros első bécsi KARTONFESTŐ GYÁRI-RAKTÁRBAN. Helyiség: a nagydebreceni utcán levő Kerekréty-féle új házban. Találhatók különféle cikkek, melyeknek minősége- és szilárdágáról minden-kor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krosjával válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Különös tudomásul Legujjabbán Bécsből érkezett legfinomabb divatosabb, ősz i s egyéb kelméinket ajánlhatjuk.

Tessék meggyőződni személyesen. Ez tizlet választékban még a bécsi bazárokat is tul haladja! Szives pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel.

bécsi első kartonfestő gyári raktár (31—?) Nyiregyházán, nagydebreceni utca, Kerekréty-féle új házban.

27 27 27